

Tilburg University

Radiofrequentieverdeling is voorgekookt

van Damme, E.E.C.

Published in:
Het Financieele Dagblad

Publication date:
2003

Document Version
Other version

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):
van Damme, E. E. C. (2003). Radiofrequentieverdeling is voorgekookt. *Het Financieele Dagblad*.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

29 maart 2003

LENGTH: 941 words

Radiofrequentieverdeling is **voorgekookt**

Gisteren sloot de inschrijvingsprocedure voor vergunningen voor de commerciële radio. Een onafhankelijke commissie heeft tot 23 mei de tijd om advies over de verdeling uit te brengen, waarna de staatssecretaris de vergunningen toewijst. Eric **van Damme** kan nu al de winnaars voorspellen

De Nederlandse overheid had een groot aantal kavels in de aanbidding: negen kavels voor landelijke FM, 26 voor regionale FM en twaalf AM-frequenties. Ik beperk me hier tot de landelijke FM-frequenties, die de grootste economische waarde vertegenwoordigen. Op basis **van** de huidige reclamebestedingen becijfert de overheid de waarde op iets meer dan een half miljard euro. Een succesmaatstaf voor de verdelingsmethode is het percentage **van** deze waarde dat de overheid zich zal toe-eigenen. Ik voorspel dat dit percentage laag zal zijn.

Van de negen landelijke vergunningen zijn er vier vrij in de keuze **van** het uit te zenden programma, terwijl de overige vijf aan een 'profiel' moeten voldoen. Na ellenlange discussie is de politiek het eens geworden over de inhoud **van** deze profielen: er komt een nieuwszender, een klassieke, een Nederlandstalige, een met 'oldies', en een met bijzondere, recente muziek.

Eveneens na lange discussie werd de politiek het eens over de verdelingsmethode: een gecombineerde **veiling** met 'beauty contest'. Een bod specificeert een programma, een businessplan en een geldbedrag. Voor een geclausuleerd kavel worden eerst de ingezonden programma's vergeleken, gelijk scorende programma's worden dan op het onderliggende businessplan vergeleken, en als twee inzendingen ook op dit punt gelijk eindigen, brengt het financiële bod de doorslag. Voor vrije kavels vervalt de programmatische toets. In de

praktijk komt deze procedure erop neer dat voor vrije kavels vooral het geldbedrag telt, terwijl voor geclausuleerde kavels de inhoud het belangrijkste is.

De hoofdregel **van** de Mediawet is dat, om pluriformiteit te garanderen, iedere aanbieder slechts een programma mag uitzenden. In het verleden heeft de Kamer echter besloten twee programma's in dezelfde hand toe te staan. Murdoch's Sky Radio profiteert **van** deze uitzondering, Classic FM is immers in dezelfde hand. Ook bij de huidige verdeling wordt **van** de hoofdregel afgeweken: elke bidder mag zowel een vrij als een geclausuleerd kavel verwerven. Een motie **van** de kamerleden Vendrik (Groen Links) en Netelenbos (PvdA) om de hoofdregel te handhaven, werd verworpen. Het spreekt voor zich dat hierdoor nieuwkomers minder kans maken om te winnen. Vermoedelijk zullen zij naar de rechter stappen om te betogen dat onterecht **van** de hoofdregel werd afgeweken.

Ernstiger is echter dat ook de verdelingsprocedure geen rekening houdt met deze afwijking **van** de hoofdregel. Als bidders pakketjes **van** een of twee kavels mogen verwerven, dan moet men ze ook in staat stellen om op dergelijke pakketten te bieden. Dit is echter niet toegestaan: een bod moet apart voor elk kavel gespecificeerd worden, een beperking die vooral voor nieuwkomers nadelig uitwerkt.

Voor een toetreders zijn vrije en geclausuleerde kavels substituten. Hij zal liefst een vrij kavel hebben, maar, als hij daar overboden wordt, is hij wellicht bereid een geclausuleerd kavel te accepteren. Zelfs als hij precies een kavel wil verwerven, moet hij dus op beide typen kavels bieden, en moet hij financiering regelen voor de mogelijkheid dat hij twee kavels wint; een extra horde voor deelname **van** nieuwkomers.

Op het eerste gezicht lijkt het ook voor bestaande partijen ongunstig dat men geen pakketbiedingen mag uitbrengen: het Sky-Classic consortium wil vermoedelijk het liefst bieden op de combinatie vrij-klassiek. Echter, dit nadeel is slechts schijn. Ook concurrenten kunnen synergie-effecten niet tot uitdrukking brengen. De veilingregels dwingen bidders 'stand alone' business plannen in te dienen, en dus laag in te zetten: de synergie-effecten zijn er wel, maar ze komen bij de aandeelhouders **van** de bidders terecht, en niet bij de overheid.

De conclusie moet zijn dat ook het ontwerp **van** deze vergelijkende toets tekortschiet. De reden is dat de overheid zich niet aan de door haarzelf vorig jaar opgestelde 'Handleiding voor veilen' gehouden heeft. Ook dit keer is de tijdsdruk klaarblijkelijk weer dusdanig dat op

het laatste moment nog wijzigingen in het veilingontwerp zijn aangebracht, zodat een integrale beoordeling achterwege bleef.

Hoe het commerciële radiolandschap er over een half jaar uit zal zien is relatief eenvoudig te voorspellen. De gevestigde partijen waarderen de vergunningen hoger omdat zij reeds relaties met de adverteerders hebben en deze geen inwechtkortingen moeten bieden. Deze waarde is hoger naarmate de geclausuleerde kavels minder concurrentie leveren. De gevestigden kunnen deze concurrentie uitsluiten door zelf een uitstekend inhoudelijk bod hierop uit te brengen. Het Sky-Classic consortium zal dus met geld op een vrij kavel bieden en met inhoud (100 procent klassiek) op het klassieke kavel. Analoog zal Talpa (John de Mol) met Noordzee op vrij bieden en met 10 FM op oldies. HMG en Radio 538 zullen een vergelijkbare strategie volgen. Omdat op het nieuwskavel de combinatie BNR-FD onverslaanbaar is, zijn daarmee alle kavels netjes op zijn Hollands verdeeld. Het eindresultaat zal iedereen bekoren. Vooral de politiek zal tevreden zijn dat de markt maximaal aan de gewenste profielen voldoet. Toch knaagt er iets. Als het allemaal zo **voorgekookt** is, is het dan nog wel eerlijk?

Eric **van Damme** is hoogleraar Economie bij CentER, en directeur TILEC (Law & Economics Center) **van** de Universiteit **van** Tilburg.

LOAD-DATE: March 29, **2003**

LANGUAGE: Dutch / Nederlands

PUB-TYPE: PAPER

Copyright **2003** Het Financieele Dagblad